

ig-órás fejülkerekedhetnek; de a nemzet milliói ha akarják felülkerekedhetnek, lerázhathatják nyakukról az igát, felszabadíthatják magukat és maguk adhatnak irányt sorsuknak.

A mai napon Magyarország választókerületeinek több mint fele megválasztást. A választó polgároknak több mint fele ma mond ítéletet a Tisza-kormány és az ellenzék fölött. Ma dönti el a nagy, a végzetes kérdés, hogy akar-e élni és miként akarja intéztetni sorsát; tovább akar-e haladni a gyáva önmegadás, az erkölcsi és anyagi sorvadás lejtőjén, vagy pedig önértékre ébredve saját maga fogja-e kezébe ragadni és jobb irányba terelni sorsának hajóját.

Mi erősen bízunk a nemzet józan ítélőképességében. Megvagyunk győződve, hogy bár a hatalom emberei mindent elkövetnek a nemzeti akarat meggyújtása és elnyomására, mégis a választó polgárság lesújtó ítélete szemben a kormánypárttal nem fog elmaradni. Hiszen ha ez a hitünk nem volna meg, — kétségbe kellene esnünk a magyar nemzet jövője, existenciája fölött!

Am többséget hogy adjanak a választások az ellenzéki pártoknak, erről lemondunk már rég. Olyan választási rendszer és eljárás mellett, mint a miénk, abszolút lehetetlenség, hogy a nemzeti akarat teljesen szabadon és hamisítatlanul nyilatkozhasson. — Aztán a kormány kezében akkora hatalom központosul éppen a néppel szemben, hogy ha — éppen akarja: egyetlen egy körletben sem győzhet más, mint a kormánypárt jelöltje. Egyfelől az óriási hivatalnok-sereg, melynek előmenetele, állása, sőt existenciája szinte kizárólag a hatalmasoktól függ, másfelől az ezek által gyakorolt befolyás a társadalom minden rétegére, csaknem legyőzhetetlenné teszi a kormánypártot. Midőn elkezdve a miniszterektől az utolsó hivatalnokig minden állami közeget: kortes és szavazó, de egyúttal a megfélemlítéssel, — a fenyegetéssel, — a pénzzel, — a törvényesen és — törvénytelenül alkalmazott erővel ellenállhatatlan súlylyal nehezedik a választópolgárságra: akkor nagyon természetes, hogy csekély számban vannak azok, akik valóban kedvük sugallata, igaz meggyőződésük szerint mernek szavazni.

Aztán 20 esztendő sok idő. Ennyi idő alatt erkölcsiében egészen meg lehet rotanegy népet. A történelem bizonyítja. Magyarországon pedig a nemzeti életre 1867. óta két végzetes elv nehezkedik lidércnyomással: egyik a meghunyászkodás, az másik az elvtelenség, az egyéni meggyőződés teljes hiánya. Azt 1867-ben inaugurálták, ezt Tisza Kálmán és koteriája tette uralkodó elvvé a magyar közéletben. A hatalmasokkal és Ausztriával szemben a meghunyászkodás egyfelől a másfelől az elveknek és meggyőződésnek félreugrása: ez a két erkölcselen

és rothasztó életelv, fájdalom már nemcsak politikában, de a magán, az üzleti, sőt a tudományos és közmívelődési életben is uralkodóvá lön.

Ilyen rendszer és ilyen erkölcsök mellett tehát együgyű pesszimizmus volna arra gondolni, hogy valaha a választásoknál az ellenzék többségre vergődjék. Átok azokra, kik a magyar nemzetet, ezt a büszke, őszinte, szókimondó, önértékes nemzetet, ennyire korrumpálták.

De egyet igenis erősen remélünk. Azt, hogy az ellenzék, különösen a függetlenségi párt szent elvei ezuttal ismét megismosodva, hívei megszaporodva fognak kikerülni a választási küzdelemből. Tanúság reá az a tény, hogy míg p. o. a 70-es évek elején alig volt pártunknak néhány képviselője az országgyűlésen s míg az 1884-i választásánál is 50-nél kevesebb körletben volt pártunknak jelöltje, mint most; addig az elmúlt országgyűlésen már 80 képviselő reprezentálta pártunkat és a jelen választásoknál 50-nél több jelöltet állítottunk, mint 1884-ben.

Nós hát nem tagadhatalan jele-e ez annak, hogy a nemzet kezd ébredni aléltóságából? hogy a függetlenségi párt örökigaz szent elvei mindinkább hódítják vissza a nemzetet? — hogy a közösgyes kormánypárt ez az új köntösbe bujt hajdani pecsovis-sereg, dacára minden visszaélésének, minden erőszakoskodásának, minden lélek-vásárlásának, a nemzeti szellem megtartásának, mind inkább vesztí lábait alól a talajt?

Es ez nekünk ezuttal egyelőre elég. Meggondoljuk, hogy ha egy nemzetet két évtizeden át a hatalom és erkölcs-telenség minden eszközével tönkre tenni igyekeztek s erkölcsiében megrontattak: évtizedek megfeszített buzgalma munkássága alig elég, a beteg nemzettest meggyógyítására.

Hát az ítéletmondás, mely ezuttal fog a nemzet ajkairól elhangzani, éppen úgy nem fogja jelenteni a nemzet többségének, valóságos, igazi többségének ítéletét, mint nem jelentették az eddigiek. Nem fogja azt jelenteni, mert a nemzeti akarat meg van hamisítva, láb-bal van tiporva. De az a kisebbség, mely ezuttal ismét izmosabban emeli fel tiltakozó szavát, az lesújtóbb ítélet lesz a kormányra, mint a szolgálalek megfélemlített és megvásárolt többsége!

Pártélet.

Szászrégenből írják lapunknak a hó 15-ről: Marostordamegye szászrégeni kerületének ellenzéki képviselőjelöltje Szentiványi Kálmán tegnapi délután 6 órakor tartotta meg programbeszédét a sétatéren mintegy 2000 ember jelenlétében. A kormány politikáját élesen boncolgató beszéd rendkívüli hatást gyakorolt a választókra a kik nagy figyelemmel hallgatták a jelölt magvas fejtegetéseit, s beszédét zajos he-

lyeslések és éljenzésekkel kísérték. Szentiványi megbuktatására a kormánypárt hallatlan vakmerőséggel dolgozik. Az ellenjelölt vesztegeti a pénzt mint a polvát. A választók nagy többsége azonban szilárdul áll Szentiványi mellett, s megválasztatása az óriási visszalések dacára is bizonyosnak mondható.

A fővárosi VIII. kerületi függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottsága a leghatározottabban visszautasítja a két ellenpárt korteseinek azt a cizlázatos hírszélését, hogy Ugron Gábor, a függetlenségi és 48-as párt jelöltje visszalépett, s ezzel szemben a leghatározottabban kijelenti, hogy Ugron Gábornak visszalépéséről egyáltalán szó sem volt.

A csakvári kerület függetlenségi és 48-as pártjának jelöltje Degré Alajos megjelent vasárnap választói körében Lovasbényben. Beláthatlan hosszú kocsiorvon volt előbe banderiummal az élén. Midőn a közösgyűlés elé ért a menet, az óriási számban összegyűlt közösgyűlés harsány éljenzéssel fogadta. A szöszökre lépve hevesen kelt ki azon rágalmak ellen, hogy o olah és köpenyforgató lenne. Attérve programjára, népies egyszerűséggel a nép nyelvén adá elő a kormány hibáit, kirívó színekkel festette az ország nyomorult állapotát, a nagy adósságot, az évenként emelkedő adókat. A csaknem egy óráig tartó beszédet lelkes éljenek szöszözték felbe. A beszéd után szívélyesen búcsúzott el a szeretett jelölt híveitől, kik őt a határig viszaszakították.

B-Ujfaluról írják: Képviselőjelöltünk Orbán Balázs vasárnap és hétfőn látogatta meg kerülete hátra levő 9 faluját: Artánd, Bors, Szt-János, Kis-Szanthó, Bojt, Vancsod, Zsáka, Darvas és Csököm közösgyűlést, a nép mindenütt rajongásig menő lelkesedéssel fogadta, banderiumokkal, hosszú kocsisorokkal vonult előbe és kísérté oly kiartólag, hogy az első közösgyűlésen és kocsisor elválni nem akarván, utóbb egész táborra öntötte ki magát a kíséret, melyben a nők is részt vettek, alkalmi dalokat énekelve s virággal hintve a jelölt utjait. Eddig még ellenjelölti nincsen.

Kortés nótá.

Dal: Kossuth L. azt izento.

Zeyk Károly volt a követünk,
Kit a székiből kivettünk.
Elég volt abban szanyadni;
Menjen Ajtonba aludni

Éljen Teleki!

Azt mondják, hogy szántóvető,
De még milyen, óh Teremtő!
Főispán adja a tagját,
Tisza meg a bankó-magját

Éljen Teleki!

Duha nam a kortese,
Fő Zabulik a bértese,
Balog Imre az erdőse —
Mindegyiket szedje össze

Éljen Teleki!

S vigye őket a tagjába,
Vesse el a barázdába,
Hogy teremjen portfogja,
Szánalomból szavazója

Éljen Teleki!

Ó-budai Lajos urat
S nagyváradi Rátsek urat
Keresse meg aratóknak
Választóit meg káróknak

Éljen Teleki!

Más legény kell most a gátra,
Zeyk aram innen csak hátra!
Nem tud ő ott rendet vágni,
Csak egy „igen“-t bédiktálni

Éljen Teleki!

és mindig urnó voltam, s kormányzásom alatt mindenki boldog volt; maga tudja ezt, és azt is tudja, hogy soha sem volt panaszuk ellenem. És most alig tudom elhinni, más urnó lesz Férnssben. Royal, el tudja képzelni, hogy Férnss udvar fedele alatt rajtam kívül más gyakorolja a vendégszeretetet?

— Bajosan, volt a válasz.

— En nem hiszem, hogy ezt el tudjam viselni, jegyzé meg Diána. Hova menjek? Mit tegyek? Nem tudok kibékülni azzal a gondolattal, hogy Lady Scarsdale uralkodik otthonomban, hogy ő parancsol, és mindig, papával lesz; s hogy ezután papa minden tárgy felett ő vele fog értekezni. Royal, hát az én helyem hol lesz akkor?

— Hagyjuk mentere a dolgot, eligazodik az magától, volt a válasz. Eleinte nehezen fog enni; de Diána magának elég bátorsága van.

— A bátorság bajosan fogja a nehézségeket legyőzni, mondá a leány. Royal, én nagyon büszke voltam állásomra; jól esett Férnss urnójének lenni, hogy fogom azt az asszonyt helyemen eltűnni?

— Diána, a maga helyét nem foglalja el senki, biztató Sir Royal.

— Royal, hát nem látja, hogy ez olyan, mintha két királyt volna egy országban? Mi ketten nem férünk össze. Hogy tudjak rögtön tekintélyemről lemondani, s e gyűlölt asszony uralma alatt meghajolni? Oh, Royal, gondolni is borzadok reá! Férnss nem lesz többé az én otthonom. Bár elme-hetnék másfelé. Bár ide jöhetnék Westwarterbe, s magával élhetnék!

E szavak egyszerűen voltak mondva, de a férfi szívet át még át járták. Egy pillanatra kísértette jött azt mondani, amit szíve sugalt.

(Folyt. köv.)

Teleki lesz a követünk,
Kit tiszta szívből követünk,
Ki harszol az igazságot,
Mint apja a szabadságot

Éljen Teleki!

Maros-Tordamegyéből.

(Ellenméreg a Scorpio marásokra.)

Scorpio ur (helyesen választott cím,) az „Ellenzékben“ „Verus“ név alatt megjelent cikkeit, fattyu fülemile hangon elénekli dalát, melyre a megyei hatalomkezelők előtt magát kitüntetői s azoknak jöstező párfogatát jövevény kérdéseit törekszik. Eme valónak affektált házig fülemile hangok a mesterek hangjegyéből, scorpio méreggel vegyítve röptűek a légtérbe, a közeli téren, a scorpio faj elpusztításában működő nyílt harcosok ellen. Ugyan ezen cizlázott ösztönből scorpio atalakítja magát vegyésznek is és egy chomikum laboriumban összegyűrt néhány megfőzt alakot iszapból, melyeket a ferdítés keresztívzével leöntvén — mint egy hamis isten — valóság képeben igyekszik bemutatni az avatatlan közönségnek pseudo alkotásait.

Szegény scorpio! miként csalódik. Nem tudja, hogy a havagságnak meg van az ellenmérgé: az igazság. Valóban, ha a „Kolozsvár“ komoly lap volna, a scorpiok ily szellemben tartott, ferdítésekkel és mocskokkal irt tudósításainak helyet nem adna. Nő de ugy látszik, tisztességes tudósító hiányában rászorult még a scorpio kölykök mérgére is.

Nóhát, mert ezen kölykök a sutomba gugoló vénebbek mérgével marakodnak, nézzünk be a sutba is. Mit látnak?

Vén scorpiokat, a kik 1848-ban a másárhelyi hősiesség fúfás gyertyénye után, mint vitéz honvédek (?) sarkokkal fenyegetve az ellenséget meg sem áltak. Háromszék határáig; a hol a székei határorók egyrésze és 12 konvéd zászlóaljal folytatott csatározásokat, alkalmával — alkalom-szerűleg utánnok kullogva — Brásmár Földvár s más községekben egy löért, egy pár csizmáért, egy koszáért, egymás apróságokért, csak amugy küldik a védtelen szászok lelkét más világra.

Ezek a Magyarország függetlenségét eképvédő vitézek, a Tisza-kormány asztalhulladékának morzsái után kaphodva, beszámíttatva kiváncsi vététni ama hős te-teiket. Ugyanezek most ismét honvédek Tisza tábornok szolgálalekű táborában, eleme-réngve olykor olykor dicső gyertyényeik multjának hősiesség emlékein nagyobb kisebb fizetős állások elnyerhetéseért küzdenek Magyarország függetlensége ellen.

Ezek születtek azon kisebb scorpiokat, a kiket elküldvén qualificatiót szerezni egyetemi polgároknak, a pesti és kolozsvári kávéházakban szerzett minősítvényeikkel haza származtatták magukat.

Az ilyenekből lesznek azután (tisztet az egyes kivételeknek) megyei hivataloskodó mamelnok és hiva teljesített szolgál kötelességei jutalmának reményében — tekintet nélkül képességükre, a ki-elégíthetetlen aspiratiók mániájába jutnak, nem tetszik többé a kopott kabát, melyet otthon a küzdelem és fáradsággal terhelte gazda kénytelen viselni, sokkal kényelmesebbnek találják elmésködő tréfák között láblógatva és csekély munkával jó pénzért néhány hivatalos órát eltölteni a megyebánál, fényes kabátokban megjelenési sör, kávé, színnázakban fillérestély és bálokban, párbaj-hösködni, bokszirozni Szabó és Vég vendéglőiben, váltókat elfogadni az apai vagyon terhére, egy két v. s ötöt blatra tenni, végre üres fővel, üres zsebbel meg-nósiálni.

Az ezuttal fennebb adott képek talán elégségesek arra, miként azokból scorpio uris ráosmerjen saját fotográfiájára, s meggyőződést szerezzen magának a felől, hogy a scorpio marásnak is meg van az ellenmérgé: éppen azért remélhető, miszerint felhágy a további marakodással.

Scorpio olaj.

Nikolau Gyarmathiu

avagy

Oláh-világ Magyarországon.

Komló, 1887. június 14. é.

Már több egy évinél, hogy az örményesi járás szabolcsi hivatalhoz folyamodtam, hogy azon rendeleteket, melyeket a közösgyűlés kibocsát (több közösgyűlésről nem is szóllok) de bár Komló és Oroszfán te-gyek magyarul is közhírre. (mert a hegyről mindent kikiáltanak). Tudomásom szerint rendelkezést is, de rendeletei csak írott ma-laszatnak maradtak, soha utánna nem nézett, hogy magyarul teszik-e közhírre avagy nem; — aztán meg folyamodtam e tárgyban s a komlódi akkori falusiasbíró erélyes fellépése következtében kiáltottak magyarul is de Oroszfán soha; Komlódon gunyból most is kiáltanak, de mindig mellé teszik gunyolodva, hogy csak a papnak.

Mind Komlódon, mind Oroszfán, közösgyűlések fele magyar, iskoláink pénzhiánya miatt nagyon rendetlenek, tehát hull-lank nyakra, főre, tanultunk rohamosan olá-hul, hogy értsük meg mit kiált a hűtes; s én már ebbe bele is nyugodtam, mert tudom, hogy árviszál szembe uszni nem lehet; szívem sebe hegedni kezdett s meg-nyugodtam, hogy a magyar államban olá-hul is lehet kormányozni és im azért, hogy hogy merem felszólalni ez ügyben még nagyobb stíktet rajtam; ugyan is e hó 13-án egy nagy nyomtatott ívet küld-tek ama felirattal: „Publicatione“ aztán

aláírva Nikolau vagy Nuculu Gyarati aztán Juli vagy Jululu Csiszár, uram láta bele is romlik a nyelvem az olvasásba, az-tán a cím és aláírás közt több helyen külön ezt semmi ezin alatt nem értem lehet talán bizony a csufság maximumát küldötték nekem; hisz én nem vagyok olá-pap, hanem evangélikus református pap, pedig tökéletes székely ember ki romi szót sem hallottam soha, míg ide nem jö-tem, azonban igyekszem megtanulni a nyelvet, is mert jól tudom, hogy a hány nyelv tud az ember, annyi ember; én a palat alatt esküdtem meg, hogy a bibliát a jó szellemem tanítom s a gondviselés ál-m reám bízott heivem felett lelkiileg örökös s ha ezek mellett mint magyar polgár a közösgyűlés a magyar nyelvet is véde-m, talán nem oly nagy bűnöm, hogy ily publicatiokkal lepjenek meg.

Egy cerkulur alatt azt is látom, hogy Komló és Oroszfán is ki van nyomtatva s mi után kérdéskösdtem, hogy mire né-az, azt a választ kaptam, hogy a követ-lasztásért van, nótát megnyugszom s a zugolódom, ha a közösgyűlés rendeletek el-lémondódnak el, mikor a követválasztás a oláoh biynak meg, különben itt min-nincs miért, (tisztet a kivételeknek) hi-lyjanak, nekünk csak meg kell rend- hogy ki legyen a követ s aztán mi meg-fülünk sem mozdítjuk.

E. M. K. E.

Adakozások különféle címen.

Az alapítók és rendes tagok foly-szaporódnak az E. M. K. E.-nél, úgy ha-hasabokra menne az aláírások és beírás-közlések, Jellemző azonban, hogy magya-állandósult az országban a gyűjtés, a sokféle cím, melyet a szözetet attál, leg-Erdély ügyének állandóan hozhassa szor-nyait. Illusztrálásul közölük a legújabb közösgyűlést.

A közösgyűlés. Császár király gazdaközösgyűlése (Komárom). [Hörömpölés helyi földirtókos indítványra 10 írtól áll-kozott.]

Hatodik gymnásisták nagy-ényi Bethlen-főiskola VI. gya-náltyától 1 írt 40 írt vettünk a követ-lás sorokkal: „Mi a Bethlen főiskola VI. osztá-lyának tanulói egy elhalt osztálytársunk emlékére gyűjtöket indítottunk meg, a begyűlt összegből megmaradt 1 forint 4 kr. Ez összeget jobb és hasznos helyre nem fordíthatjuk, mintha az E. M. K. E. javára adományozzuk. Inozé Bón.”

A megröndelt áruzeiké ből, Szentkirályi árpád főszolgabíró Szol-rezaturról 18 írt 25 írt. küldött egyházi- nek. Ez összeg Szonfeld Adolf n. m. kereskedő adománya, ki a főszolgabíró megrendelt cikkek árából a fenti összeget engedte át csúlnak javára.

Egy szolgabírótól. Földvár Mihály alispán 5 írtot küldött a pesti kö-zéprjárás főszolgabírájának gyűjtésé címén.

A hazafias vendéglősele-gyelmebe. Az Egyetértés egyesít- tőségétől újabban megint 264 írt 8 írt vettünk. Ez összegből 104 írt. Elkelt ad-vendéglőse perselyeiben gyűlt össze, meg-összeg mint alapítvány kezeltetik.

Magán humbug.

A „Kolozsvár“ egy tegnapi hírt kö-folatul magán táviratot nyomtatott ki a késő esti órákban. Azt állítja, hogy Bal-pestről kapta a sürgönyt, a hol teljelen-esti 8 óra 25 perczkor és Kolozsvárra ke-zett esti 9 órakor. A dolog azonban ma-igy áll. Az a magán távirat, nem távirat, hanem magán hírlapi gyártmány. Teljelen-és szerke-tő dében esti 9 órakor és meg-kezdett a „Magyar Polgár“ nyomdás-esti 3 perczkor. Kinyomatott reggel 6 ó-ra és szétosztott a kávéházakban reggel 7 órakor, s kiragasztott az utcaszárak-ugyanakkor.

Ebben a magán gyártmányban meg-foltatik azon hírtünk, mintha a miniszte-rnác az államvasutak vonalainak bérbe-lását határozta volna el.

E magán cizfolat dacára fenotartjuk közlésünket. A bérbeadás eszméje nem e-kelett. Arról már a Tolnai eltávolítottá-komoly szó volt. Mi akkor is kárhörtök és kísérletet, a bizonyára mi lemelek az ó-sók, a kik e terv megvalósítása ellen m-den rendelkezésünkre álló fegyverrel kü-denének.

Az a magán gyártmány azonban ne-elégzik meg a cizfolattal, hanem teljes-megbízható forrásból (már mint a „Ko-lozsvár“ szerkesztőségéből) holmi adomá-használatáról emlékezik meg, azt állít, hogy a kormány a sósókutak használatát megengedi a gazdáknak, ha a város a kö-lé területét tulajdonjogilag megszerzi. (E)

Hát aztán azt miért nem mondja meg a „Kolozsvár“, hogy mi árat kár a kormá-a várostól a sósókutak területéért, mert így könnyen megtörténhetik, hogy a vételti-kora lesz, mely a használat előnyével g-általán nem áll arányban s akkor a vá-esetleg olyan áldozatot hoz, a melylyel me-ben a kormány megfelelő ellenérték nem képes nyújtani.

